

СИСТЕМА ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ СУБ'ЄКТІВ ПРОЦЕСУ НАСТАВНИЦТВА ЯК ФАКТОР ЇХ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Зембицька М. В.

*Тернопільський національний педагогічний університет
ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль*

Підвищення вимог до професіоналізму фахівців, що висувуються сучасним суспільством, ставить під сумнів достатність суто теоретичної додипломної підготовки вчителів. Брак досвіду особливо гостро відчувається протягом періоду професійного становлення молодого вчителя, коли відбувається перехід навчання до практики. Проблемам періоду професійної адаптації вчителів-початківців приділяється значна увага за кордоном, зокрема у США, де однією з форм підтримки молодих учителів є наставництво.

Наставництво можна трактувати як процес передачі досвідченим учителем власних знань, умінь та навичок учителю-початківцю. Це професійні партнерські стосунки колег, що сприяють їх взаємному професійному розвитку. Американські науковці А. Рейман і Р. Еделфелт [1, с. 19] виокремили найважливіші якості наставника, що забезпечують продуктивність його взаємин з підопічним: 1) ентузіазм і емпатія, вміння зрозуміти проблеми молодого вчителя; 2) вміння заохотити підопічного; 3) здатність забезпечити взаємовигідну співпрацю; 4) готовність сприяти розвитку професійної рефлексії у підопічного; 5) вміння створити невимушену атмосферу для ефективного обміну досвідом; 6) готовність захищати підопічного; 7) вміння одночасно виконувати завдання й обов'язки різного характеру. Т. Бей [2, с. 13] розроблено систему з подібними характеристиками наставника, які є ключовими під час їх відбору. Отже, окрім згаданих, до досвідчених педагогів висувуються такі вимоги: 1) готовність до безперервного навчання і саморозвитку; 2) здатність бути прикладом для наслідування; 5) вміння забезпечити комплексну підтримку молодого фахівця, а не суто оцінювання його діяльності; 6) готовність до часових витрат, пов'язаних з наставництвом.

Література

1. Reiman, A. School-based mentoring programs: Untangling the tensions between theory and research / Reiman, A., Edelfelt, R. // Raleigh, N.C: North Carolina State University, Department of Curriculum and Instruction. – 1990 – 29 p.
2. Bey, T. Mentoring: Contemporary principles and issues / Bey, T., Holmes, C. Reston // VA: Association of Teacher Educators. – 1992 – 127 p.